

РЕШЕНИЕ

№ 47

гр. Варна, 14.02.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – ВАРНА, I СЪСТАВ, в публично заседание на
единадесети януари през две хиляди двадесет и трета година в следния
състав:

Председател: Магдалена Кр. Недева

Членове: Диана Д. Митева
Даниела Д. Томова

при участието на секретаря Десислава Ив. Шинева Чипева
като разгледа докладваното от Даниела Д. Томова Въззивно търговско дело
№ 20223001000558 по описа за 2022 година

Въззивното производство е разгледано по реда на чл.258 и сл. ГПК.

С решение №211/01.06.2022г. на Окръжен съд - Варна, постановено по
т.д. №353/2021г. по описа на ВОС, ответникът „Застрахователно акционерно
дружество ДаллБогг: Живот и Здраве” АД, ЕИК 200299615, със седалище
град София, е осъден да заплати на ищцата С. Я. С., ЕГН *****, от град
Варна, сумата 20 000 лева, представляваща дължимо обезщетение за
причинените ѝ неимуществени вреди - болки, страдания и травматични
увреждания, претърпени от нея вследствие на ПТП, настъпило на 27.10.2020г.
в град Варна, на пешеходна пътека на ул. „Г. Бенковски” и ул. „Д-р
Пюскилиев”, по вина на водача на л.а. „Пежо 206”, с рег. № В 3704 РТ Ц. А.
Д., ЕГН *****, обхванат от действието на валидна, към момента на
настъпване на застрахователното събитие, застраховка „Гражданска
отговорност” по застрахователна полица № BG/22/120002503061 със срок на
действие от 05.09.2020 до 04.09.2021 година, ведно със законната лихва върху
тази сума, считано от 11.03.2021г. (датата на изтичане на срока за
произнасяне на застрахователя) до окончателното ѝ плащане.

Исковете в останалите им части – за заплащане на обезщетение за

неимуществени вреди за разликата над присъдените 20 000 лв. до претендирания размер от 30 000 лв., ведно със следващото се обезщетение за забава в размер на законната лихва са били отхвърлени като неоснователни.

В съответствие с това, както и с оглед уважения размер на главния иск е разпределена и насрещната отговорност на страните по чл.78 от ГПК, като ответникът ЗАД „ДАЛЛБОГГ: ЖИВОТ И ЗДРАВЕ” АД е осъден да заплати на пълномощника на ищцата, осъществил безплатно процесуално представителство в хипотезата на чл.38, ал.1, т.2 ЗАДв, сумата 953 лева, съответно дължимите на основание чл.78, ал.6 ГПК държавни такси и разноски по делото. На основание чл.78, ал.3 ГПК ищцата С. С. е осъдена да репарира на ответното дружество сумата 451,67 лева – част от разноските по съразмерност с отхвърлената част на иска.

Решението **в осъдителната му част** за разликата над 10 000 лева до пълния присъден размер на дължимото обезщетение от 20 000 лева, ведно със следващата се законна лихва, считано от 11.03.2021г. до окончателното плащане, се обжалва от ответника „Застрахователно Акционерно Дружество ДаллБогг: Живот и Здраве“ АД, ЕИК 200299615, с **въззивна жалба** вх. №15302/27.06.2022г. по описа на ВОС, подадена чрез пълномощник юрисконсулт Т. Т..

Решението се обжалва и от ищцата С. Я. С., ЕГН *****, **в частта му**, с която исковете са отхвърлени за разликата над присъденото обезщетение от 20 000 лв. до претендираната сума от 30 000 лв., ведно със законната лихва, считано от 11.03.2021г. до окончателното му плащане, с **въззивна жалба** вх. №15882/01.07.2022г. по описа на ВОС, подадена чрез пълномощник адвокат Т. П., САК.

Основните оплаквания и в двете въззивни жалби са за незаконосъобразност, неправилност и необоснованост на решението в обжалваните му части, като изложените от всяка от насрещните по спора страни основания и доводи за тяхното обосноваване се свързват с размера на застрахователното обезщетение, дължимо за справедлива обезвреда на неимуществените вреди, причинени на пострадалата ищца в резултат на процесното пътнотранспортно произшествие.

Според ответника – въззивник ЗАД „ДАЛЛБОГГ: ЖИВОТ И ЗДРАВЕ” АД определеният от съда размер на обезщетението от 20 000 лева е завишен и

не отговаря в пълна степен на понятието за „справедливост” по смисъла на чл.52 ЗЗД. Твърди, че след постановяване на решението е изплатил на ищцата сума в общ размер 11 308,44 лв., включваща 1308,44 лв. - законна лихва за периода 11.03.2021-24.06.2022, както и 10 000 лв. -застрахователно обезщетение, колкото е според застрахователя реално дължимата от него сума за обезщетение за претърпените неимуществени вреди от С. Я. С., вземайки предвид поддържаните в хода на производството (в т.ч. и във въззивната жалба) аргументи за наличие на съпричиняване и прекомерност на предявената претенция. Подробно е развито и оплакване, че неправилно и необосновано съдът не е взел предвид и не е коментирал становището на застрахователя за наличие на съпричиняване на вредите, което изрично е било установено в хода на делото. Моли за отмяна на решението в обжалваната му част и отхвърляне на исквете. Претендира и присъждане на разноски за двете съдебни инстанции.

Ищцата не е представила отговор по въззивната жалба на ответното застрахователно дружество.

Във въззивната жалба на ищцата С. Я. С. се акцентира на това, че съдът не е направил пълен и обоснован анализ на доказателствата, доказаните увреждания и последиците, установени както със свидетелски показания, така и с приетото заключение на вещото лице и медицински документи, не са обсъдени и не са отчетени в достатъчна степен всички значими за размера на обезщетението обстоятелства, в т.ч. и икономическата конюнктура към момента на причиняване на увреждането, поради което и определения размер на обезщетение от 20 000 лв. се явява занижен с оглед точното прилагане на закона чл.52 от ЗЗД. С оглед на това и като обосновава становище, че отчитането в пълна степен на получените телесни и психически травми на ищцата налага извод, че справедливият паричния еквивалент за тяхното обезщетяване следва да е в заявения размер от 30 000 лв., моли за отмяна на решението в обжалваната му част и уважаване на предявената осъдителна претенция в цялост. Претендира и присъждане на разноски за двете съдебни инстанции.

Въззиваемата по тази въззивна жалба страна – ответникът ЗАД „ДаллБогг: Живот и Здраве” АД, по реда и в срока по чл.263, ал.1 от ГПК е подала отговор вх. №18961/10.08.2022г., в който подробно обосновава

становище за нейната неоснователност с искане да бъде оставена без уважение като първоинстанционно решение в частта му, с която предявените искове са отхвърлени, бъде потвърдено като правилно и законосъобразно.

В проведеното открито съдебно заседание страните не са взели участие. С молби, подадени преди съдебното заседание от пълномощниците на страните, е заявено, че подадени въззивни жалби се поддържат на изложените в тях основания, поддържат се и исканията за изменение на обжалваното решение на първоинстанционния съд по отношение на размера на присъденото обезщетение, ведно със свързаните с това последици касателно акцесорния иск и претенциите по чл.78 ГПК за разноските по делото. Приложени са и списъци по чл.80 ГПК.

За да се произнесе по същество на предявената въззивна жалба, съдът взе предвид следното от фактическа и правна страна:

Предмет на предявения иск е претендираното пряко право на ищцата С. Я. С., ЕГН *****, от град Варна, като трето увредено лице да получи пряко от застрахователя – ответника ЗАД „ДАЛЛБОГГ: ЖИВОТ И ЗДРАВЕ” АД, ЕИК 200299615, гр. София обезщетение за причинените ѝ неимуществени вреди, вследствие на ПТП, настъпило на 20.06.2020г. в гр. Варна, на пешеходна пътека на ул. „Г. Бенковски” и ул. „Д-р Пюскилиев”, по вина на водача на л.а. „Пежо 206”, с рег. № В 3704 РТ Ц. А. Д., ЕГН *****, изразяващи се в изживени болки и страдания от причиненото ѝ телесни увреждания – счупване на големия туберкул на дясната раменна кост, счупване на дясната лъчева кост на типичното място, травматичен оток и кръвонасядания по лицето, кръвонасядания в областта на десните горен и долен крайници, лявото ходило, ожулване в областта на дясното коляно, и психични страдания от изживяното произшествие. Претендирано е обезщетение в размер на 30 000 лева.

Така предявеният главен иск намира своето правно основание в чл.432, ал.1 от Кодекса за застраховането (КЗ), във вр. с чл.45 и чл.52 от Закона за задълженията и договорите (ЗЗД).

В предмета на делото е включена и акцесорната претенция на ищцата за осъждане на ответника да ѝ заплати и обезщетение за забава в размер на законната лихва върху дължимото застрахователно обезщетение, считано от

датата на изтичане на тримесечния срок за произнасяне по предявената застрахователна претенция - 11.03.2021г., до окончателното му плащане.

Независимо, че началният момент на търсеното обезщетение за забава е обвързан с изтичане на срока за произнасяне от страна на застрахователя по отправеното искане от пострадалото лице за плащане на обезщетение, като се имат предвид твърденията в исковата молба относно тази претенция, обосновано следва да се приеме, че предмет на предявената акцесорна претенция са лихвите за забава при непозволено увреждане (чл.84 ал.3 ЗЗД). Същата се квалифицира правно по чл.429, ал.2, т.2 от КЗ, във вр. с чл.86, ал.1 и чл.84, ал.3 ЗЗД.

Исковете са били уважени частично от първоинстанционния съд, като в частта му, с която ответникът – застраховател е осъден да заплати на ищцата обезщетение за причинените ѝ неимуществени вреди до размера на сумата 10 000 лева, ведно със следващото се обезщетение за забава, постановеното от него решение не е обжалвано от никоя от страните и е влязло в сила.

Зачитайки предметните предели на формираната сила на пресъдено нещо на влязлото в сила решение на първоинстанционния съд, съставът на въззивния съд приема за установени правопораждащите факти на спорното субективно материално право - настъпването на пътно-транспортното произшествие, вината на водача на л.а. „Пежо 206”, с рег. № В 3704 РТ, чиято отговорност е застрахована по задължителна застраховка „Гражданска отговорност” при ответника ЗАД „ДаллБогг: Живот и Здраве” АД, причинените на пострадалат ищца травматични увреждания.

По отношение на извършеното увреждащо деяние, неговата противоправност и вината на дееца - застрахованият водач Ц. А. Д., ЕГН *****, съдът е обвързан и от задължителната сила на одобреното от наказателния съд споразумение по НОХД №1906/2021г. на Варненски районен съд - чл.300 от ГПК, във вр. с чл.383, ал.1 от НПК.

Спорните въпроси, пренесени във въззивното производство, са свързани с размера на обезщетението, съответно наличието на основание за неговото намаляване в хипотезата на чл.51, ал.2 ЗЗД поради съпричиняване на вредите от пострадалото лице.

Причинените на ищцата – пострадал пешеходец при процесното пътно произшествие вреди са надлежно установени по вид и обем – счупване на

големия туберкул на дясна раменна кост, счупване на дясна лъчева кост на типично място, наложило комплексно лечение с обездвижване на десния горен крайник (чрез гипсова имобилизация) за период от 35 дни и консервативно лечение с обезболяващи. Счупването на дясната раменна става е обусловило трайно затруднение в движенията на десния горен крайник за период не по-малък от 3-4 месеца. Счупването на дясната лъчева кост на типичното място обуславя трайно затруднение на движението на десния горен крайник за период не по-малък от 2 месеца. Освен контузиите на дясната предмишница и дясната предмишница, при произшествието ищцата е получила и травматичен оток и кръвонасядания по лицето, кръвонасядания в областта на десните горен и долен крайници, лявото ходило, ожулване в областта на дясно коляно, които са лекувани консервативно и безспорно са били свързани с болки и неудобства. Според мнението на съдебния медик по изслушаната и приета по делото съдебно-медицинска експертиза, по време на оздравителния процес на описаните счупвания са били налице ограничение в двигателния режим и ежедневните дейности на ищцата. При проведения клиничен преглед е установено, че физическото състояние на ищцата е добро, движенията в дясната раменна и дясната киткова става са запазени в пълен обем, функцията на крайника е възстановена. Ищцата съобщава за изтръпване в областта на външния полюс на лявата вежда и лявата скула. Установената остеопороза на костната система несъмнено е спомагало за по-бавното възстановяване, но не е обусловила травматичните увреждания.

Претърпения пътен инцидент и получените при него телесни увреждания са дали отражение и върху психо-емоционалното състояние на ищцата. Вещото лице по изслушаната и приета по делото съдебно-психиатрична експертиза, дава заключение, че при ищцата се диагностицират клинични симптоми, даващи основание за поставяне на диагноза Ф-41.2 Смесено тревожно-депресивно разстройство, които понастоящем са омекотени, не са с такава яркост, в каквата са били в непосредствения период след събитието, но се насищат емоционално при проведеното психологично обсъждане. Ищцата все още е под влияние на случилото се и преживения стрес от претърпяното ПТП, психичното ѝ състояние е твърде емоционално, като провокира различни мисли и анализи от нейна страна. По експертното мнение на вещото лице, при съответно специализирано лечение и психотерапия симптомите може да отзвучат изцяло, но има възможност за

тяхното „зариване“ и актуализиране при последваща психотравма.

Доколкото отговорността на застрахователя е функционално обусловена от отговорността на застрахования водач, за ответника е възникнало задължението да изплати претендираното застрахователно обезщетение. Размера на дължимото обезщетение за причинените на ищцата неимуществени вреди следва да се определи съобразно принципа на справедливостта, разписан в чл.52 ЗЗД. Съгласно трайно установената в това отношение съдебна практика при определяне на обезщетението за неимуществени вреди следва да се имат предвид обективно съществуващите обстоятелства във всеки конкретен случай, каквито са: видът, характерът и степента на констатираното увреждане, видът и характерът на претърпените телесни увреждания, болки и страдания, тяхната продължителност и интензитет, прогнозата за отзвучаване на уврежданията, възрастта на пострадалия, социалното му положение. Следва да бъде съобразена и икономическата конюнктура в страната към момента на увреждането – минимална работна заплата, прагове на социални плащания и установената в тази насока съдебна практика, както и нивата на минималните застрахователни лимити.

Претърпените болки и страдания в резултат на получените увреждания ищцата доказва с ангажираните по делото свидетелски показания на Пламен Игнатов Пейчев – неин син, полагал непосредствено грижи за нея по време на възстановителния период. Свидетелят Пейчев сочи, че веднага след като узнал за случилото се пътно произшествие отишъл в болницата, където за прев път видял майка си след инцидента. Тя била подута, лицето ѝ било посинено, дясната ѝ ръка била гипсирана от китката до лакътя. В последвалия период в къщи ѝ помагал за всички ежедневни домакински и лични нужди – готвене, чистене, всички домашни работи, преобличане, ставане, хигиенни нужди. Ищцата била много стресирана, което и понастоящем не е преодоляла напълно („докато се успокои минаха около четири месеца“), сънят ѝ бил нарушен (будела се нощем). Преди пътния инцидент ищцата била дейна, макар да била пенсионирана, ходела на работа (работещ пенсионер). Сега вече не работи, затворила се, нямала голямо желание за излизане. След премахването на гипса около един месец ходела на раздвижвания. Понастоящем ѝ било по-трудно да си движи ръката, не можела да вдига и носи тежко.

Съобразявайки всички тези обстоятелства, както и възрастта на пострадалата (70 годишна към момента на ПТП), времето на причиняване на травмата и последвалия период за нейното лечение, през който ищцата е била ограничена да работи и да се грижи за домакинството и за личните си нужди (хранене, обличане, хигиенни нужди), съдът приема, че обезщетението, което ѝ се дължи за обезвреда на причинените ѝ неимуществени вреди – болки и страдания, следва да се определи в размер на 20 000 лева. Предложеното от застрахователя с въззивната жалба обезщетение от 10 000 лева е крайно недостатъчно за пълното обезщетяване на причинените на пострадалото лице вреди от процесния деликт.

В този смисъл съставът на въззивния съд не установява допуснато нарушение на чл.52 ЗЗД при определяне размера на обезщетението за неимуществени вреди, поради което крайният извод на първоинстанционния съд следва да бъде подкрепен. С така определеното обезщетение се постига справедливият баланс между претърпени вреди в резултат на деликта и паричното измерение на нуждата от обезвреда без обезщетението да представлява средство за повишаване на стандарта на живот на пострадалите.

Оплакването на ответника относно игнорирането от страна на първоинстанционния съд на разпоредбата на чл.51, ал.2 от ЗЗД, съответно неправилно определяне на дължимото окончателно обезщетение без редуциране при установен по несъмнен начин принос на пострадалия за настъпването на вредоносния резултат въззивният съд намира за неоснователно.

Фактът, че произшествието е настъпило на пешеходна пътека, като съставомерен признак на извършеното от застрахования при ответното застрахователно дружество водач деяние – чл.343, ал.3, предл.последно НК, е надлежно установен по задължителен за гражданския съд начин със споразумението по чл.382 НПК, одобрено от наказателния съд по НОХД №1906/2021г. на ВРС. В този смисъл поддържаните и във въззивната жалба твърдения, че като пешеходец ищцата С. С. не е пресичала на обозначеното за това място, а е изскочила внезапно на пътното платно след пешеходната пътека, са необосновани, съответно неоснователни. Установено е от заключението на изслушаната и приета по делото съдебна автотехническа експертиза, че към момента на предприетото пресичане светлинният сигнал

на светофара е бил зелен разрешителен както за автомобила, предприел завиване наляво от ул. „Г. Бенковски“ към ул. „Д-р.Пискюлиев“, така и за пешеходците, пресичащи ул. „Д-р.Пискюлиев“. Във всеки един момент докато свети зелената светофарна светлина за пешеходеца е позволено пресичането на улицата. Фактът, че автомобилът вече е бил подходил за завиването, навлизайки в кръстовището, когато ищцата и нейната придружителка са предприели пресичането, не му осигурява предимство за завършване на маневрата. Напротив. Разпоредбите на специалния закон задължават именно водача на завиващото пътно превозно средство да пропусне пешеходците, осигурявайки им предимство на пешеходната пътека – чл.119, ал.4, чл.120, ал.1, т.2 ЗДвП. Впрочем, извършването на тези нарушения на законови задължения от страна на застрахования водач също е обхванато от задължителната сила на споразумението по НОХД №1906/2021г., имащо последиците на влязла в сила присъда (чл.383, ал.1 НПК). В случая водачът е имал техническа възможност да забележи намиращите се пешеходци на тротоара, преди навлизане в кръстовището и предприемане на маневра ляв завой. Сочи се от вещото лице, че преди извършване на самата маневра, видимостта на водача към стъпилите на пътното платно пешеходки е била 9.1 метра. Ищцата е имала възможност да установи намерението на автомобила да извърши маневра ляв завой на разстояние 9.1 метра и по-малко, след отклонение на автомобила към лентата - обект на пресичане от нея. Според експертното мнение на вещото лице, пешеходецът има възможност да разбере, че автомобилът няма да спре едва тогава, когато той подхожда със скорост спрямо пешеходната пътека; подходането в кръстовището за извършване на маневра „ляв завой“ все още не сигнализира на пешеходеца, че автомобилът няма да го пропусне. С оглед горното не може обосновано да се приеме, че пострадалата при пътния инцидент ищца със свои действия и/или бездействия е допринесла за настъпване или за увеличаване на вредите. Възражението за съпричиняване на вредите е неоснователно и правилно е било отхвърлено.

По тези съображения въззивният съд намира въззивните жалби на страните за неоснователни. Обжалваното решение на първоинстанционния съд е законосъобразно и правилно, поради което следва да бъде потвърдено.

При този изхода на спора разноски за въззивното производство не следва да се присъждат. Същите следва да останат за всяка от страните така,

както ги е направила.

Въз основа на изложените мотиви и на основание чл.272 от ГПК, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение №211/01.06.2022г. на Окръжен съд - Варна, постановено по т.д. №353/2021г. по описа на ВОС, **в частта му**, с която ответникът „ЗАД ДАЛЛБОГГ: ЖИВОТ И ЗДРАВЕ” АД, ЕИК 200299615, със седалище град София, е осъден да заплати на ищцата С. Я. С., ЕГН *****, от град Варна, обезщетение за обезвреда на претърпените от нея неимуществени вреди, причинени ѝ при ПТП, настъпило на 27.10.2020г. в град Варна, на пешеходна пътека на ул. „Г. Бенковски” и ул. „Д-р Пюскюлиев”, по вина на водача на л.а. „Пежо 206”, с рег. № В 3704 РТ Ц. А. Д., ЕГН *****, обхванат от действието на валидна, към момента на настъпване на застрахователното събитие, застраховка „Гражданска отговорност” по застрахователна полица № BG/22/120002503061 със срок на действие от 05.09.2020 до 04.09.2021 година, за разликата над 10 000 лева до присъдените 20 000 лева, ведно със законната лихва върху тази сума, считано от 11.03.2021г. (датата на изтичане на срока за произнасяне на застрахователя) до окончателното ѝ плащане, **както и в частта му**, с която предявените иски са отхвърлени за разликата над присъденото обезщетение от 20 000 лв. до претендираната сума от 30 000 лева, ведно със законната лихва, считано от 11.03.2021г. (датата на изтичане на срока за произнасяне на застрахователя) до окончателното ѝ плащане.

Решението може да бъде обжалвано пред Върховен касационен съд на Р. България с касационна жалба, която следва да се подаде в едномесечен срок, считано от датата на връчване на препис от същото на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____